

TAPASZTÓ MATYI KALANDJAI.

Írta és rajzolta: Gárdonyi Géza.

Mikor Tapasztó Matyi megtanult olvasni, legelőször is a Robinson-könyvet olvasta el.

Csudálatosan szép dolgok vannak abban a könyvben. El van benne mondva, hogy egy Robinson nevű fiatal ember a tenger közepén egy kis szigeten lakott. Sok esztendőn keresztül lakott ott és annyi minden szép dolgot látott és tapasztalt, hogy egy egész könyvet tudtak róla írni.

Tapasztó Matyi azonnal elhatározta, hogy ő is tengeri útra indul, fölfedez egy lakatlan szigetet, a hol nincs iskola, és ott él, míg csak meg nem hal.

Mert Tapasztó Matyi nem szeretett iskolába járni.

Belekötött a zsebkendőjébe egy nagy darab kenyeret, egy bicskát és egy labdát, és elindult új ruhájában az édes apja esernyőjével világgá.

Senki sem vette észre, hogy kiment a faluból, csak egy tarka kutya a faluvégen.

A tarka kutyának feltűnt a nagy esernyő.

— Ugyan hova megy az a nagy fekete micsoda? — így gondolkozott a tarka kutya, — soha sem láttam én ilyen nagy fekete rézorrú micsodát mozogni.

Azzal haragosan ugatva megrohanta az

esernyőt.

Matyi megijedt. ↓

Szépen kezdődik az utazásom, — gondolta, — még ki sem érek a faluból, már is meg akar enni egy vadállat.

Lehuzódott az esernyő alá, és ott remegett, mint a kocsonya, míg a tarka kutya dühös rohamokat intézett az esernyő ellen.

Rémültében körülforgatta az esernyőt.

Ettől meg a tarka kutya ijedt meg. Azt hitte, hogy az esernyő most

megrohanja őt és a rezes orrával beleszúr a derekába.

Óvatos távolságból ugatta hát az esernyőt.

Az ugatásra a többi kutya is előjött. Körülfogták az esernyőt és úgy megugatták, hogy soha esernyő úgy meg nem volt ugatva.

Hej aztán egy kis mogyorószínű kutya észre vette ám Matyit az esernyő alatt. Beugrott hátulról az esernyő alá és Matyinak a nadrágjából egy zsebkendő nagyságú darabot kiszakított.

Elfutott vele, mint valami zászlóval.

Ekkor ijedt meg csak igazán Matyi. Azt hitte, hogy most már darabokra szedik. Főlkapta az esernyőt és futásnak indult.

Erre a kutyák is megfutottak.

Egészen a rétig szaladt Matyi. Itt megállt. Letörülte a homlokáról az izzadságot. Azután a veszteségét vette szemügyre.

— A lyuk nagy, — szólott a fejét varkva, — olyan nagy lyuk, hogy vagy én vesztém el a nadrágot, vagy a nadrág veszté el engemet.

Azonban nem volt sok ideje busúlni, mert a réten egy kecskét vett észre.

Szép hajlott szarvú kecske volt. For-

más szakállat viselt, és fehér szőrbundába volt öltözve.

Tetszett Matyinak a kecske.

Soha életemben nem láttam ilyen szép állatot, — szólott, — épen jó lenne paripának.

Odasétált a legelő kecskéhez és kíváncsian nézegette.

— Tisztelt kecske úr, — szólott aztán a

kalapját megemelve, — jó napot, tisztelt kecske úr!

A kecske fölemelte a fejét.

— Tisztelt kecske úr, — ismételte Tapasztó Matyi, — elvihetne engem a hátán a tengerig. Nagyon szeretném, ha olyan szives lenne, hogy barátságot kötne velem. Mindig a legjobb füveket és legszebb virágokat szedném kegyednek uzsonnára.

A kecske haragosan nézett Matyira.

Matyi folytatta:

— Csak arra a szivességre kérném ezért, hogy néha a hátára venne. Szeretek lovagolni, tisztelt kecske úr és kecskén lovagolni még nem próbáltam. Oh, tisztelt kecske úr, az ön hátán pompás lehet a lovaglás.

De már a kecske nem hallgatta ezt a beszédet tovább. Lehet, hogy sértette az önérzetét, lehet, hogy valami nagy úr volt a kecskék között, én bizony nem tudom. Hanem azt láttam a dombról, hogy a szarvait előirányozva, megrohanta Matyit.

(Vége következik.)

TAPASZTÓ MATYI KALANDJAI.

Irtá és rajzolta: Gárdonyi Géza.

(Végo.)

A rohanás erős volt és heves.

Matyi futott. Úgy futott, a hogy csak a lába birta. A kecskének azonban négy lába van, Matyinak csak kettő. A kecske utolérte Matyit és úgy meglökte hátulról, hogy Matyi nagyot repült a levegőben.

— Kecskével nem lehet okosan beszélni, — szólt Matyi, mikor feltápászkozott a földről.

És visszatért az esernyőjéhez.

Az esernyő mellett egy szürke szamarat talált.

A szamár a Matyi kenyerét ette a zsebkendővel együtt.

— Hohó, szamár úr! — kiáltott Matyi, — legalább a felét ne egye meg, mert magamnak is kell.

Azonban a szamár nem hallgatott rá. Megette a batyut egészen.

Szép szürke szamár volt ez különben. Nagy szőrös füleit hol előre, hol hátra billegette és olyan okosan nézett, mintha legalább is ő találta volna fel a puskaport.

— Hej, — gondolta Matyi, — ez a szamár jobb lenne alám, mint az a goromba kecske. De vajjon ez is olyan haragos állat-e, mint amaz?

A szamár éppen nem látszott haragosnak, sőt jókedvűen ette a salátát, persze

eczet és olaj nélkül, a mint az a réten megtermett.

— Rámászkok szép lassan a nyakán föl a hátára, így gondolkozott Matyi.

Rá is ült a szamár nyakára, és mászni akart fölfelé.

Azonban a szamár fölkapta a fejét a füről és Matyi ismét repült.

— Ezt nem okosan tettem, — szólott Matyi fölegyenesedve a keserű lapuk közül, a hova esett. — Hátulról kell felülni a szamárra.

A szamár egy fa alatt állott.

Matyi rámászott a fára, onnan pedig a szamár hátára ereszkedett.

A szamár nagyon meg volt lepve.

Egy pillanatig maga elé nézett, azután hirtelen fölugrott a hátulsó lábaival.

Matyi ismét repült.

Ezúttal valamivel tovább feküdt a gyeppen, mint szokott.

A sok repülés megviselte.

— Nem vagyok hozzászokva a röpködéshez, — szólott, a derekát dörzsölgetve, — De nini! hol a kalapom?

Szép szalmakalapja volt, kék pántlikás csinos kis kalapja.

Hát bizony csak a pántlikát találta meg. A kalapot is megette a szamár.

— No már ez sok, — szólott ekkor bosszúsan. — Mikorra a tengerhez érek, engem is megesz valaki. Mielőtt ez azonban megtörténnék, magam is szeretnék valamit harapni.

Éhes volt.

Távolból látszott még a torony. Hej a hol az a torony van, éppen most ebédelnek. Talán éppen túrós rétest esznek, olyan illatos, cukros, mazsolás túrós rétest.

A mint erre gondolt Matyi, így sóhajtott fel:

— No ezt ki nem állom!

Arra gondolt aztán, hogy megfürdik.

Odaballagott a tó partjára és levetkezett.

A víz partján békák ültek. A mint meglátták Matyit, egymásután beleugráltak fejfel a vízbe, és onnan kukucskáltak ki Matyira.

Matyinak tetszett ez a vízbe-ugrás.

Ő is fejfel ugrott a tóba.

Kár volt pedig Matyi, hogy meg nem mérted előbb a lábaddal a vizet. Azt tapasztaltad volna, hogy alig arasznyi mély az és hogy a víz alatt mély, puha sár van.

Matyi a sárba hullott fejfel, és beleragadt.

Úgy állott ki a két lába a vízből, mint az Y két ága.

Az első pillanatban azt gondolta, hogy valami nagy lekváros fazékba esett, de mikor kinyújtotta a nyelvét és megkóstolta, mindjárt megérezte, hogy bizony nem lekvár az.

Sűrű fekete sár volt. Bajjal tudott benne megfordulni.

A mint épen a szemét törülgeti, arra megy egy ember és így kiált:

— Fürdik az ördög!

Aféle babonás ember volt az. Azt gondolta, minden ördög, a ki fekete.

Lesbe állt.

Megvárta, míg Matyi kimászott a partra. Ott kötelet vetett a nyakába, és húzta, húzta maga után.

Hiába könyörgött Matyi:

— Miska bácsi! ereszszen el, Miska bácsi!

Az így felelt vissza:

— Beszélhetsz nekem! Ördög vagy. Nem hiszek az ördögnek, csak gyere velem! Végig húzta a falun.

A kutyák ugattak. A gyerekek kiáltottak. Az emberek és asszonyok mind kicsődültek, hogy az ördögöt megnézzék.

Matyi megismerte végre az édes apját és annak kiáltott:

— Édes apám, édes apám!

— Nini, — szóltak a falubeliek, — kit szólít az ördög apjának?

De már akkor a Matyi apja megismerte a jeles csemetét.

— Ereszszen el, — szólott, — hát nem látják, hogy ebben a fekete sárban az én fiam mozog?

Matyit végigöntötték egy dézsavízzel.

Bezzeg úgy remegett, mint az ürge, a melyet vízzel kiöntenek a lyukból.

De még jobban remegett, mikor a sártól megtisztulva és megtörülközve, be kellett számolnia arról, hogy hol járt? hova tette az új ruháját? hol hagyta a kalapját, az esernyőt és a zseb-kendőjét?

Komolyan mondom, nem tudom, miket felelt Matyi ezekre a kérdésekre, hanem azt hiszem, nem szerettem volna akkor abban a nadrágban lenni, a mit otthon adtak rája.

MATYI A LEVEGŐBEN.

— Tapasztó Matyi kalandjai —

Egy este Tapasztó-apa így szólt Matyihoz :
— Holnap reggel bejössz velem a városba.

Matyi még sohasem volt a városban.

Egész éjjel azon gondolkozott, milyen lehet az a város. Azt hitte, hogy mézeskalács minden ; a házak, sövények, kardonok, puskák, tornyok mind mézeskalácsból vannak. Mert mézeskalácsot szoktak neki hozni a városból.

Bezzeg elbámúlt másnap, mikor a városba érkeztek. Mézeskalácsos sátrak helyett nagy házakat látott, de olyan nagy házakat, hogy odahaza a templom sem volt akkora soha. Az egyik házon, — megolvasta, — épen hatvanhat ablak volt.

— Apám, — szólott csodálkozva, — nagy fáradsága lehet annak, a ki itt lakik.

— Miért ? — kérdezte az apja.

— Azért, — felelt Matyi, — mert hatvanhat ablakon kell neki kinézni az utcára, holott nekünk két ablak is sok.

Azután meg a boltok tábláin csudálkozott. A csizmadia előtt csizmát látott kifestve, a fűszeres előtt mindenféle bolti szert, a hentes előtt nagy fölívágot disznókat.

— Apám, — szólott, — sok kép van itt az utcán, több, mint nálunk a szobákban.

Akkor az apja megmagyarázta neki, hogy ez a sok kép a kereskedőké meg az iparosoké, s arra valók, hogy könnyen meg lehessen őket találni.

— Itt ki lakik ? — kérdezte Matyi egy nagy fehér házra mutatva, a hol a kocsi megállott.

— Egy jó barátom, — felelt az apa, — nyugalmazott katonatiszt.

— Hát az miért nincs kifestve ? — kérdezte Matyi. — Én úgy gondolnám, ki kellett volna festeni, a mint a kanapén nyugszik.

Mikor elhelyezkedtek Bandi bácsi-nál, a nyugalmazott katonatisztnél, Matyi az ablakon át egy nagy csomó tarka golyót látott az utcán lengedezni.

— Mi az ? — kérdezte az apjától.

— Léggolyók, — felelte az apja.

Bandi kiszökött a szobából és a léggolyós után futott.

— Megálljon csak, bácsi ! — kiáltott

utána.

Az ember megállott.

— Mennyiért ad egy golyót ?

— Tíz krajczárért.

— Annyi pénzem nincsen, — szólott Matyi, — csak két krajczárom van.

— Azért nem adhatok golyót, — felelt az ember.

— Hát legalább csak megfogni engedje, — rimázkodott Matyi. — Én még sohasem fogtam ilyen szép golyókat ; nagyon

szeretném egy kicsit a kezemben tartani.
— Jól van, — felelt az ember, —
úgyis be akarok menni ide a boltba, s a
golyókat nem vihetném be. Hát fogd, de
erősen fogd ám.

Matyi örömmel vette a kezébe a mad-
zagokat s ugyanabban a pillanatban föl
is lebbent a levegőbe.

A golyók fölemeltek.

Matyi megjedtt, de nem bocsáthatta el
a zsinetet, mert mikorra észrevette, hogy
száll, már akkor messze volt a földtől, s
kitörte volna a nyakát.

Mondom, ugyancsak megvolt ijedve. Ke-
zének minden ere-
jével fogta a zsi-
neget és csak úgy
félszemmel látta,
hogy alant a tor-
nyok is csudál-
kozva néznek föl-
felé.

Dicséretére le-
gyen mondva, nem
sokáig tartott az
ijedsége.

— Csak leg-
alább azt tudnám,
hova repülnek ve-
lem ezek a golyók?
— így tündődött a
magasban. Jaj ha

a csillagokig mennék! De szeretnék egypár
fényes csillagot a zsebembe dugni! Este elő-
raknám a szobában és ragyognának nekem.

Csakhogy az égen nem voltak fenn a
csillagok. A nap sütött. Matyi csak a fel-
hőket látta maga fölött fehérteni.

Eszébe jutott egy kép. Az angyalok
voltak lefestve azon, a mint a felhők há-
tán hemperegve játszottak.

Matyi még sohasem játszott a felhők
hátán hemperegve.

— Bárcsak oda repülnék, — gondolta
— szeretnék egypár jóképű kis angyallal ját-
szani.

— Adjon Isten, Matyi! mondanák azok,
a mint meglátnának.

— Fogadj Isten, angyalkák, felelném én
hozzájuk lépve.

— Mit hoztal? — kérdeznék kíváncsian.

— Szép színes léggolyókat, — felelném
nevetve.

Azzal közéjük ülnék és a léggolyókat
szétosztva játszadoznánk.

Igy gondolko-
zott Matyi az ég
felé szállva, de a
felhők még messze
voltak és a leve-
gőben egyetlenegy
kis angyal sem
röpködött.

Matyi lenézett.
A föld a messze
mélységben ócska
mappa gyanánt
tarkálott, megis-
merte a saját fa-
luját is. Akkorának
látszott az csak,
mint egy kis da-
rázsfészek, az

emberek pedig olyan piczinyeknek látszottak
mint a hangyák.

A mint így lefelé vizsgálódik, látja ám,
hogy nagy sereg madár repül utána. A
madarakat egy sas vezette. Nagy sas volt.

A két kiterjesztett szárnya elfödhetett
volna egy kisebb fajta háztetőt.

— Jaj nekem! — szólt nevetve Matyi,

— a madarak megválasztanak királynak. Madárkirály lesz belőlem!

A madarak csakugyan csudálkozással röpködtek körül Matyit. Bizonyosan azt hitték, hogy ő is madár. Mikor utólérték Matyit, rászállottak a léggolyókra és ott himbálóztak, olyan csicsergéssel, a minőt a madarak választó gyűlésétől várhat is az ember.

A sas a legfelső léggolyóba kapaszkodott és ott billegett rajta.

A léggolyók egymásután pukkadtak szét a körmei között, mire Matyi lefelé kezdett ereszkedni, mert a megmaradt léggolyók már nem bírták el a súlyát.

A madarak ijedten rebbentek szét. Maga a sas is megijedt. Azt hitték, Matyi pukkadozik haragjában. Elrepült.

Matyi pedig ereszkedett szép lassan lefelé.

A saját faluját látta maga alatt mindinkább nagyobbodni.

A házából kiszaladtak az emberek az utcára és kiáltozva mondogatták:

— Nini, micsoda madár jön!

— Nem madár az, — szolt egy cigányasszony, hanem sárkány!

Bezzeg nagy volt a csudálkozás, mikor látták, hogy se nem madár, se nem sárkány, hanem Tapasztó Matyi ereszkedik le nagy borzasan a magas egekből.

— Honnan jössz, Matyi? — kérdezték tőle.

Mire Matyi nagybüszkén megfelelt:

— Majd csaknem a mennyországban jártam.

Gárdonyi Géza.

A keoskék.

— Vig történet szomorú időkből. —

Mikor még én kis fiú voltam, olyan idős, mint te, Jenő és te Pali, a kik most tanuljátok a betűvetés mesterségét, az volt a kedves mulatságom, hogy elnéztem órahosszat, mint szabja ki Bajcsik András uram, a ki a szomszédunkban gyakorolta mesterségét, a kékposztó dolmányokat, a zsinóros nadrágokat s hogyan illegtette egybe fúrge újjakkal a mustra szerint kivágott darabokat.

Megtörtént azonban egy napon, hogy végig mentem a falu főutcáján és hallottam, a mint vásott fiúk a jó öreg Bajcsik bácsi után ezt kiáltották gunyolódva:

— Ott megy a kecske! Meh! Meh!

Nagyon fájt ez nekem. Hogy is lehet valaki olyan lelketlen, hogy egy öreg embert csúfoljon? Aztán meg szeget ütött a fejembe, hogy mért épen kecske? szerettem volna megkérdezni magától Bajcsik bácsitól, de nem mertem, mert attól fél-